

ادبیات عمومی و خبری

هفته‌لق سیاسی، ادبی و علمی غزته‌در.

جلد : ۱

سنه : ۱ ۱۲ ربیع الاول ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۲۴ کانون اول ۱۳۳۲ نومرو ۱۰

قادیلر مرز و حریت

« بجران اجتماعیمز » عنوانله جمماً کوچک، لکن احتوا ایتدیکی مواد نقطه نظرندن زیاده‌سیله مهم و مفید بر اثر انتشار ایتدی . بو رساله‌نک پیش نظر مناقشه‌یه قویدینی مسائلدن بر قاجی بوندن بر قاج گون اول [اقدام] ک باش مقاله‌لرنده تحلیل ایدلش ایدی . کتابچه‌نک اک دوشوندریجی مباحثندن بری ده حریت نسویه‌یه تعلق ایدیور . بو فصل بر طاقم یکی - بلکه اکثریتک هنوز آکله‌یه‌میه‌جی - عمده‌لری محتویدر . مسئله زیاده‌سیله اهمیتلی و طوغریدن طوغری‌یه حیاته متعلق اولدینی ایچون شمذیلک آنی بالالترام مؤاخذه و تجمیل ایتیوب یالکز اجمال ایده‌جکیز .

مؤلف نجیب قادیلرک مدنی و اجتماعی روللرینی قید و تثبیت ایدیور : « هر شیئک بر عنصر متمدن اولقی خصلت و استعدادینی حائز بولمنسه نظراً ، قادیلرک‌ده اهمیت فوق‌العاده‌ینی حائز بر عنصر متمدن اولدقلرینه هیچ بر صورتله اعتراض ایدیله‌مز . اوت ! قادین ، آله بر عنصر در . بونک مدنیتده بر موقع مخصوصی وارددر . بر قافله دیورکه قادین وظیفه تمدینه‌سنی ایفا ایده‌بیلک ایچون خریته محتاجدر . بو حریتی ویرلم ، اوده دینی ایفا ایتسون . محرر حکیم بو فکری بکنمیور . حتی قادیلر طرفندن وقوعبولان تسأل حریتی انحطاط اجتماعیمزک اک مهلاک تجلیاتندن بری عدایدیور . اولاً تستردن قور تولقی ؛ ثانیاً احراز سرآزادکی ایله غرب قادیلرکی یاشامق ؛ ثالثاً صورت متادیه‌ده آرکک ایله مناسباتده بولونقی جمله‌لریله قابل خلاصه اولان مطالبدن ، مؤلف حضرتلرینک قیدنجه شو نتیجه‌لر چیقمشدر : ۱ -) زوجنه‌نک ، زوجک صفت آمریتنی ؛ ۲ -) غیر متأهالرک‌ده ابونک صفت وصایتلرینی طائیملری . بوافکاره ، بر طاقم رجالک‌ده طرفدار اولدقلرینی مصنف قید ایدیور و دیورکه : « بویله بر ذهنیته فریفته اولان آرککار ، غایه‌یجه اتخاذ ایتدکاری غرب مدنیتک ، هیئت اجتماعیه غربیه‌ده قادیلرک حائز اولدقلری فائیت موقعیه ایله حریت مطلقه‌دن متولد اولدیغنه قانع بولونیورلر . » بو قناعت رساله‌ده قطعیتله رد ایدیلیور : « اکر - پیوریلیور -

بو حال موافق حقیقت بولنش اولسه ایدی ، تاریخ مالی تکذیب ایدن بر حادئه مهمه تشکیل ایتش اولوردی . چونکه هیچ بر مدیت بشریه ، هیچ بر وقتده حریت نسوانیه ایله باشلامدینی کی ، بالجمله مدیتلرکده حریت مطلقه و سلطنت نسوانیه ایله [*] محو و منقرض اولدقلری شئونات مؤبدۀ تاریخیه جمله سندندر .

حریت ، بر جوق دفعه مغفل بر ماهیت آلتور . و سرمایه صفوتی نقدینه ذکاسندن زیاده بر طاقم ذوات حریته بیوک بر کرامت عطف ایدیورلر . ظن اولونیورکه آلدۀ حریت بولوتجه وار وار ؛ یوق یوق . حالبوکه حریت بر واسطه و بر آلتدر ؛ بر غایه و بر نتیجه دکدر . قوری قوری یه حریت نه درد جوعه دوا در ؛ نه ده نقصان قابلیته بر شاهدارو . حائر اولدقلری حقوق و حریتدن فضله سنه احتیاج حقیقی و قطعی حس ایدن ملل واقوام ، آکا سهولتله مالک اوله بیلیرلر . تطویل ادعا ، هنوز احتیاج حقیقتنک موجود اولمیدینی کویسترر . « ذاتاً استحصاله احتیاج حس اولنان حریت تعلق ایتدیکی سعی ایله امکان ایفاسی بیننده کی موازنه بی تأسیس ایچون دائماً کندی کندیته حصوله کلیر . »

مشهور [طوقویل] فرانسز انقلابی و آندن اولکی عهدی پک دوربینانه بر عقل و نظره تنقید ایتدیکی وقت ، عینیه ، بونتیجه به دسترس اولیور . ۱۷۸۹ اختلالی اولسه ایدی بوکون فرانسه نك حق ایتدیکی حقوق و سربستی - بهمه حال تقرر ایده جکدی . بناءً علیه بو قدر طاشقینلغه ، شیمارقلغه ، یاغره به ، قان دوکویه لزوم یوقدی . چونکه بو حقوق و حریت احتیاج و آنلرک استعمالیچون ملتده ده رشد و قابلیت واردی . لکن ۸۹ ده اعلان ایدیلوب ده بالآخره منسی قالان حقوق و حریتک لزومی مشکوک ایدی . اکر بونلرده اثر احتیاج اولسه ایدی ؛ البته قالیرلردی . یزده زراعت ایدن قادینلر بالفعل و بلا تکلف آرککار کی سعی خصوصنده حریت استحصال ایتشلردر . بو حریت طلب و استدعا ایدلمدیکی حالده احراز ایدلشدر . هر نه ده طرز حیات و مساعی ، تقلبات اجتماعیه نتیجه سی اوله رق ، محتاج حریت و سر آزاد کی اولورسه ، او حریت ، کندیلکندن تحصیل ایدر . بناءً علیه جمعیتنک ترقیسی ، مدیتنک تقویت بولسی ، قادینلرمنک دهافضله حقوق و صلاحیته مالک اولملری لازم کلیرسه اصلاحات اجتماعیه باقهلم ، والسلام . اوست طرفی طبیعیه کلیر . مؤلف افندمر شو مطالعه بی یوروتیور . . . هیئت اجتماعیه مزده آرکک ایله قادین آره سنده موجود اولان عدم تساوی حریت ، قادینک ضررینه اوله رق بلا سبب حیز حصوله کلش بر اثر اغتصاب دکدر بلکه هیئت اجتماعیه مزده آرکک ایله قادینک ایفاسیه مکلف بولوندینی وظائفک ماهیت تفاوتی تمیل ایدن نتائج طبیعیه دندر . « قادین ، عائله سی احتیاجاتی تأمین ایچون چالشدینی محیطلرده ، بوفرقت و تفاوت یوق کیدر . حالبوکه طبقات علیاده ، صنف کبارده فرق زیاده سیله بیوکدر . بو مطالعه پک اهمیتلیدر . عینی مطالعه به نظراً رجال کی دعوی حریت ایدن قادین ، اکر حقیقی بر حریت محتاج ایسه چفتجی قادین کی ، اوده ، آکا مماثل برحق احراز ایدردی . « بناءً علیه ، کویلی قادینده نظر تقدیر ایله کورولن سربستینک نسوان سائر به عدم توجیهی کیفیتی ، اسباب جدیه مانعه به مستنددر . « بواسیایدن اولمق اوزره احتیاجات ایله غیر قابل تألیف تربیه اجنبیه اصولاتنک مملکت مزه داخل اولدینی کویستریلیور . حوائج اجتماعیه من ایله مناسبتی اولیان تربیه اصوللرینک تصلف سائقه سیله - قویبه - ایدلسی - بر

[*] رومانیای قرالیچه سی ماریانک ایشه کمال کرنی ایله مداخله سی رومانیانک فلاکت حاضره سنک

اک مهم اسباب و عواملندندر .

بحرانی ، او بحران ده افراط پر ورانه مطالبك ایلری یه سورولمسی انتاج ایتشد . بورآیه نظراً بزده ، بواعتبار ایله ، قادینه حریت مطلقه بخش ایدلدیکی کون ، قیامتک قوپدینی کوندر . بوندن بیوک فلاکت اوله ماز . مؤلفك نقطه نظر بنجه افراط پروران [طلب] دن فضله [عرض] ایدیورلر . احتیاجات اجتماعی بوقدر حریتی [طلب] ایتیمور . عرض و طلب بیننده تفاوت واردور . « وظیفه اجتماعی حریت اجتماعی بی تولید ایدز . بو وظیفه نك ایفا سنده کوستریلن دها بیوک برقابلیت ده ، دها واسع برحریتی بخش ایدر . « ایدمی ، وظائف اجتماعی نك وفرت وتنوعی نه بی مستلزم ایسه او وسائط و آلاقی ، حریت ده بر آلت اولدیغندن آنی طلب ایتلیدر ؛ دها فضله سنك ایسته نمی بحرانی استلزام ایدر .

فرض ایدیکز که مملکت لزومندن ، احتیاجندن سکسان قات فضله مسکرات کلش . بونك تولید ایدیه جکی نتیجه بی بر دوشونکرز . یاخود آغریسی بولنان خسته لر ایچون الزم واهم حوائج بولنان مورفینی ، قوقائین کی مسکن ادویه زیاده سیله مملکت ادخال ایدلش ، نتیجه ؟ بتون جمهورك مورفینومانی ، قوقائینومانی خسته لقرینه ابتلاسی .

مؤلف حضرتلرینك رأی ومطالعہ سنجه اجتماعی حریتلر کندیلکندن تحصیل ایدر ؛ حالبوکه سیاسی حریتلر بویله دکلدر . اوراده لیاقت فردیه موضوع بحث اوله ماز . چونکه بو کی حریتلر فردك شو ویا بواشی یا بقی اقتدارینی حائز اولدیغندن دکل ، بلکه بولری یا به بیلیمك حق وحریتنه مالک اولق احتیاجی ویا آرزوسنی حس ایتسندن تولد ایدر . فقط اونوعیه لم که برشیئی یا به بیلیمك اهلیت واقتداری او شیئی یا بقی حریتی حائز اولقله قابل استحصال دکلدر . سیاهیلرک اثری اولان [لیبه ریا] جمهوریتی ایله بتون جنوبی آمریکا لاتین حکومتات جمهوریه سنك مکمل قوانین اساسیه سی وار ؛ هر حقاری محفوظدر . لکن اقوام رشیده کی ، بولر بر اهلیت و اقتدار سیاسی بی حائز دکلدرلر - دوقتور [کوستا و لوبون] بو نقطه اوزرینه زیاده سیله اصرار ایتشد . « سیاسیات - دینیور - هیئت اجتماعی نك آنجق صورت و شرائط موجودیتنه تعلق ایتدیکنندن ، سیاسی حریتلرک سوء استعمالی ، هیئت اجتماعی نك موجودیتنه طوغریدن طوغری به اجرای تأثیر ایتز . بناء علیه اجتماعی حریتلر درجه سنده ایقاع تأثیرات ماهیتندن بالطبع عاری بولنورلر .

حریت سیاسی ، متفق علیه اولدینی اوزره ، جبر ایله ، قوت ایله استحصال اولنور . بو عربده ده بعضی ضرر ، بعضی فائده کورور . مجادلات سیاسیه ده کین ونفاق موجوددر . حالبوکه حریت اجتماعی نك صورت استحصالنده بو کی جبر وتضییقلره ، مجادله لره ، کین ونفاقه تاریخ تضادف ایتیمور . اجتماعی حریتلر انسانلر بیننده بر وصل ورابطه در ، سیاسی سربستیلر ایسه بر تفرقه در . بو مطالعاتدن صکره رساله شو نتیجه یه کلیور : قادیلر جدی بر هیئت اجتماعی دن زیاده سفاهت پرست بر هیئت اجتماعی ده دها واسع برحریتی حائز بولونیورلر . قدیم روماء اسکندریه ، آنطاکیه ، قسطنطینییه ، آتنه - براعتبار ایله - ، یکی پارس بوقاعده نك امثله سیدر . « بوکا بناء ، بر هیئت اجتماعی ده قادینك حائز اولدینی درجه حریت ، نه او هیئت اجتماعی نك علویتنی ونه ده قادینك قیمت اجتماعی - نی » تقدیره بر آلت اوله ماز . نسوانیتک حریت اجتماعی طلب ایتمی ، بو نقاط نظر دن ، آکا مستحق اولدیغنه دلیلدر . مؤلف ، مدعیات نسوانیه - پیرو اولان اوروپا مدعیاتک بر طاقم [حقوق سیاسی] طلبندن عبارت بولوندینی حالده ، بزم مدعیات نسوانیه - حرک ماهیتی [اجتماعی] اولدینی ادراک اولونه مامشدر دیور و آز دوشونجه نتیجه سی اوله رقی ادغالرده

بولان بر طاقم حریتپروانز ایله - ظن ایدرز - برآز اکلنیور . اثرده ، صوک سینه لرده ،
 حوائج و وظائف اجتماعیه نك تحولی نتیجه سی اوله رق قادیلر هنك وادی حریتده ایلیله کاری
 اشارت ارلوندقن صکره بونك ماهیتی وضع ایدیلن دساتیر آنفه ایله تقویم ایدلمکده در «
 حریت مذکوره مدعیات نسوانیه مزه عطف ایدیلنه من . چونکه اولجه بوکی مدعیاتك
 هیچ بری موجود دکدی . « شو سوزلر زیاده سیله مهمدر : « شمیدیکی حریتك محصلی
 اولان تکامل اجتماعیمز جریان طبیعیتی تعقیباً نسوانیتته دهاواسع برحریتی البته تأمین ایده جکدر .
 اوحالده الجاآت زمانه به تقدم ایدلمه سی ، کیفی بر صورتده نسوانیت غریبه یه مثل ایدلمك ایستاده میسی
 توصیه اولونیور . مؤلف پك حقلی اوله رق دیورکه : « اك مهم مسائلك بیله دائماً عقللره صیغماز
 بر خفته حل و تطبیقی کیفیتك استقبال ملیمزی پك زیاده اشکال ایتمش بولونمسی ، موجب انتباهیمز
 اولمیدر . « ایشته « بحران اجتماعیمز » ك مصنف کزیده رقی بو افکاری ایلری یه سورویور .
 شبهه سزدرکه بوفکرلر برخیلی ذواتك قناعتنه مخالفدر . بناء علیه آنلر اوزرنده بر آز دوشونمك ،
 جوچه مداوله آرا ایتك اقتضا ایدر . چونکه قادیلر مسئله سی اوله مهم و خطرنا کدزکه آنك فنا
 بر صورت حلیه یه اقتران ایتسی بنیان اجتماعیمزی و بناء علیه دولتمزی رخنه دار ایده بیلیر .

ل . ی .

سفارتنامه آمدی غالب افندی

اولطرفده پساپورط طلب اولندی . او حوالیده نمچه ایلیچینك خانی ورودینه دک بنه
 او حوالیده مرسوم مهریله اداره امور ایدن نمچه ترجمانی والنیور طرفندن ترانسالوانیا
 ایالتی جنرالی اولوب سبین اسمیله منسی و مذکور ره هر مشتاد دیمکله مشهور قصبه ده مقیم
 متروفا که نام جنراله بری بکشدن کوندیرمك و دیگر ده سبینه ویرلش اولان انکی قطعه مکتوب
 و معتمزده اولانلرک مقداری بیانیله بر قطعه پساپورته ویرلش و خسته اولوب اولدینی و توقیف
 اولنماز خصوصلری مکتوبلرنده درج قلمش اولدیغدن بشقه بکشدن مقیم نمچه اجنته سی طرفندن
 دخی جنرال مرسومه مکتوب ارسال قلمش اولغله طونه یی قبل المروور عربله رتیه سیچون شلیخودن
 افلاق و یواده سنه ارسال اولنان تحریراتله وسونه والقبورغك بکشدن جنرال مسفوره کوندیرله چك
 سالفالد کر مکتوبی اجنته مرسوم معرفتیه کوندیرمك اوزره اسبال قلمش اولقدن ناشی ذکر
 اولنان قرانتینه ده تأخیرده ابرار صحبت اولیوب فقط حین مرور مزده محل مرقومك قوماندانی
 بر اوطه سی تعبیر اولنور بنای تحتانی اولان خانه سی پنجره سندن رونما اوله رق قاعده لرخی اجرا ایچون
 بر مقدار خانه مزبورده توقیفی رجا واکا بناء خانه مزبوره دخول اولندقدن قوماندان قائماً استقبال
 و عدوستانه معامله ایله اوطه سنه ایصال و دولت علیه نك نه کونه مأموری اولدیغزی و بزم معتمزده
 اولانلرک سنلر منی و اتباع و متعلقانمك مقدارخی و استفساری معتاد مزدر غیرتیه اشیا هنك اموال تجاریه اولوب
 اولدیغنی برر برر سؤال برله طرفزدن دخی اقتضا ایدن اجوبه سی و اشیا ی تجاریه اولدینی بیان
 اوله رق مضبطه سنه تحریر و املا و پساپورطه یی رؤیتله کرک مسفور و کرک عسکر قوچانی پساپورط
 کتغینه وضع امضا و شکرلی قهوه و شکرله ایله اکرام رسمی دخی ایفا و کیدر ایکن یدلرنده کمال
 احترام اولان رسم تعلیم عسکر اجرا اولنه جغنی بعدالانها خانه مزبورده چقاقدن ذکر اولنان
 عسکر قوماندانك میچی النده و سکنز اون نفر سله تلریده حاضر حربلی تفنکاری یدلرنده اوله رق